

Placebo-effect onderzocht

Critici werpen de homeopathie nogal eens voor de voeten dat de positieve effecten van klassieke homeopathie bereikt worden door het placebo-effect. Recent Duits onderzoek laat zien dat het placebo-effect bij klassieke homeopathie niet groter is dan dit effect in de reguliere geneeskunde.

WAT IS EEN PLACEBO?

Een placebo is een als geneesmiddel voorgeschreven middel dat geen werkzame bestanddelen bevat. Spreekt men van het placebo-effect dan is sprake van een positief psychisch effect dat optreedt door vertrouwen in de heilzame werking van een behandeling of een voorgeschreven geneesmiddel. Het placebo zelf geneest echter niets en het effect ervan is kortstondig. Geneesmiddelen dienen een duidelijk betere werking te hebben dan een placebo, wil er sprake zijn van "medicinale werkzaamheid".

IN DE PRAKTIJK

Al in 1955 stelde Beecher vast dat van ruim 1.000 patiënten 35 procent genas, ondanks dat een placebo werd voorgeschreven. Latere studies hebben uitgewezen dat dit effect mogelijk nog veel groter is en zou schommelen tussen de 50 en 60 procent. Critici van de homeopathie stellen vaak dat de werking van een homeopathisch geneesmiddel gebaseerd is op het zgn. placebo-effect.

DE WERKING

Het geven van een medicijn, hetzij regulier of homeopathisch, doet vaak meer met een patiënt dan wordt gedacht. Een geneesmiddel

geeft niet alleen het beoogde lichamelijke effect (de ziekte genezen of onderdrukken), maar heeft ook een psychologisch effect. Een niet onbelangrijk deel, tussen de 35 en 60 procent, van alle patiënten, wordt onbewust positief beïnvloed. Dit is het psychologische effect, dat genezing bewerkstelligt, ook wel placebo-effect genoemd.

Vanuit de reguliere geneeskunde wordt vaak gesteld, dat de werking van homeopathie berust op het placebo-effect. Dit wordt dan met name toegeschreven aan het feit, dat klassiek homeopaten meer tijd besteden aan hun patiënten. Dit zou leiden tot een soort super placebo-effect.

ONDERZOEK

Op basis van een nieuw uitvoerig onderzoek heeft een team van Duitse onderzoekers medio 2010 vastgesteld, dat het placebo-effect bij klassieke homeopathie niet groter blijkt te zijn dan bij de reguliere geneeskunde. Zij baseren deze conclusie op vergelijking van onderzoeken naar de werking van homeopathie bij bepaalde klachten enerzijds, met die van gewone behandeling van diezelfde klachten anderzijds. In alle onderzoeken was sprake van placebo-controlegroepen, zodat de

uitkomsten van het onderzoek betrouwbaar zijn. Van de 25 onderzoeken bleek, dat het placebo-effect van homeopathie in 13 onderzoeken hoger was dan het gemiddelde placebo-effect en in 12 onderzoeken lager.

CONCLUSIES

De onderzoekers Nuhn, Ludtke en Geraedts concluderen derhalve terecht dat het placebo-effect van de klassiek homeopathische behandeling niet groter is dan dat van een gewone geneeskundige behandeling. Deze conclusie is van belang voor alle klassiek homeopaten. Er is immers vast komen te staan dat een klassiek homeopathische behandeling niet meer psychologische beïnvloeding veroorzaakt dan reguliere geneeskunde, waardoor een voorsprong zou ontstaan ten opzichte van een gewone behandeling. Hiermee heeft het placebo-effect eindelijk haar objectieve plek gekregen binnen de homeopathie, die niet groter blijkt te zijn dan in de gewone geneeskunde •

Cor van der Meij

Ref: Nuhn T, Ludtke R, Geraedts M (2010). Placebo effect sizes in homeopathic compared to conventional drugs - a systematic review of randomised controlled trials.